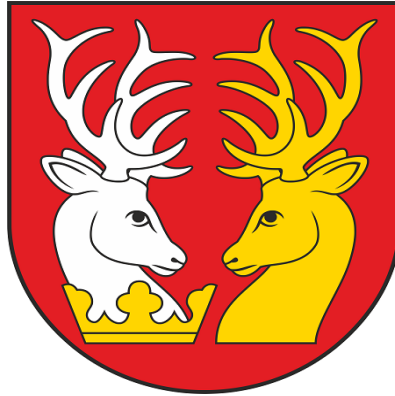

P R O J E K T

Załącznik do Uchwały Nr

Rady Powiatu w Parczewie

z dnia2026 r.

POWIATOWY PROGRAM KOREKCYJNO – EDUKACYJNY DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ NA TERENIE POWIATU PARCZEWSKIEGO na lata 2026-2031

Parczew 2026

Spis treści

Wstęp	3
I. Podstawa prawna programu.....	6
II. Definicja przemocy domowej w aspekcie prawnym.....	7
III. Założenia programu.....	7
IV. Diagnoza problemu przemocy w Powiecie Parczewskim.....	8
V. Cel główny i cele szczegółowe programu	16
VI. Zakładane efekty programu.....	17
VII. Realizatorzy programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową.....	17
VIII. Partnerzy programu.....	18
IX. Kwalifikacje osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne.....	18
X. Adresaci programu.....	20
XI. Rekrutacja do programu.....	20
XII. Czas i miejsce realizacji programu	22
XIII. Kwalifikowanie uczestników programu	22
XIV. Rodzaje i organizacja działań korekcyjnych.....	24
XV. Finansowanie programu	26
XVI. Monitoring zachowań i sytuacji rodzinnych.....	26
XVII. Zagrożenia realizacji Programu	26
Podsumowanie	28

Wstęp

Program Korekcyjno-Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc Domową wpisuje się w lokalny system przeciwdziałania przemocy domowej w Powiecie Parczewskim. Został opracowany w oparciu o znowelizowane przepisy dotyczące przeciwdziałania przemocy domowej.

Powiatowy Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc Domową w Powiecie Parczewskim na lata 2026-2031 został opracowany stosownie do zapisów art. 6 ust 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673 z późn zm.), zgodnie z którym *„do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności opracowywanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową”*.

Uchwałą Nr LIV/326/2023 Rady Powiatu w Parczewie z dnia 20 grudnia 2023 r. został przyjęty do realizacji „Powiatowy Program Korekcyjno-Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc Domową w Powiecie Parczewskim na lata 2024-2025”.

Działania podejmowane w ramach Programu były przedkładane w corocznym sprawozdaniu Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Parczewie Zarządowi Powiatu i Radzie Powiatu.

Niniejszy Program jest kontynuacją działań zawartych w Powiatowym Programie Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc Domową w Powiecie Parczewskim na lata 2024-2025.

Pomimo dynamicznie zmieniającego się świata, tematyka szeroko pojętej przemocy nie traci na aktualności. To zjawisko społeczne, wszechobecne, wielowymiarowe, przybierające różne formy, występujące w różnych środowiskach, z różnym natężeniem. Dotyka osoby bez względu na wiek, płeć, wykształcenie, status społeczny czy stan zdrowia. Przemoc może wystąpić w każdej relacji międzyludzkiej, w tym również relacji rodzinnej. Niestety nie przez wszystkich dom rodzinny postrzegany jest w kategoriach stereotypowej „bezpiecznej przystani”, lecz zagrożenia. Dom rodzinny, który powinien być miejscem miłości, bezpieczeństwa, opieki i wzajemnego zrozumienia oraz szacunku, staje się miejscem cierpienia, zagrożenia i poniżania oraz lęku i rozpacz. Przemoc domowa to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody.

Ustawodawca w dość szczegółowy sposób nakłada na organy administracji rządowej oraz jednostki samorządu terytorialnego konieczność podjęcia kompleksowych działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej. Jedną z form przeciwdziałania przemocy domowej jest określenie zasad postępowania, zarówno względem osób doznających przemocy, jak i osób stosujących przemoc.

Realizacja Programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc domową stanowi wąski, a zarazem bardzo istotny element oddziaływań całego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, tym samym tworząc uzupełnienie innych form interwencji prawnych oraz administracyjnych podejmowanych wobec osób stosujących przemoc. Jedynie praca z całym, szeroko pojętym „systemem rodzinnym”, stwarza możliwość niesienia skutecznej pomocy. Poza oczywistym skupieniem się na osobie doznającej przemocy domowej niezbędnym jest podjęcie działań ukierunkowanych na osoby stosujące przemoc domową. Programy korekcyjno-edukacyjne to jedna z form działań ukierunkowanych na zmianę społecznie nieakceptowanych zachowań osób stosujących przemoc.

Fundamentalnym założeniem Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową, jest zastosowanie oddziaływań edukacyjnych, psychologicznych, a także socjalizacyjnych mających wymierny wpływ na trwałą zmianę dotychczas prezentowanych zachowań oraz postaw życiowych osób dopuszczających się zachowań przemocowych. Celem Programu ograniczenie zjawiska przemocy w powiecie parczewskim.

Niewątpliwie trudnym zadaniem jest podjęcie się pracy na rzecz osób dopuszczających się zachowań przemocowych. Jako społeczeństwo mamy tendencję do potępiania oraz oceniania osób dopuszczających się przemocy domowej. Podjęcie pracy na rzecz w/w osób wymaga nie tylko specjalistycznej wiedzy i umiejętności, ale również określonych predyspozycji oraz wewnętrznej gotowości do podjęcia się takiego działania.

Niniejszy Program jest skierowany do dorosłych mieszkańców Powiatu Parczewskiego, dopuszczających się przemocy domowej oraz wykazujących wewnętrzną motywację do podjęcia pracy nad sobą. Całokształt działań zaplanowanych w Programie wobec osób stosujących przemoc domową jest podporządkowany zasadzie ochrony oraz dobra osób doznających przemocy.

Wyjściowym założeniem Programu jest zmiana dotychczasowego zachowania osób stosujących przemoc, poprzez zwiększenie ich samoświadomości, zdolności do kontrolowania agresywnych zachowań, a finalnie do zaprzestania społecznie niepożądanych zachowań oraz trwałej zmiany dotychczasowej postawy życiowej.

Dane pozwalające na szacowanie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Parczewskiego gromadzone są przez różne instytucje i służby, które ustawowo podejmują działania w obszarze przeciwdziałania przemocy. Dane te pochodzą głównie z interwencji przeprowadzonych przez organy ścigania i obejmują informacje o interwencjach domowych wszczętych procedurach „Niebieskiej Karty” oraz postępowaniach w związku z przestępstwami związanymi z przemocą domową. Kolejnym źródłem danych są informacje zebrane od zespołów interdyscyplinarnych oraz instytucji udzielających pomocy i wsparcia osobom, które doświadczają przemocy domowej.

Problematyka przemocy domowej oraz skala występowania tego zjawiska w Powiecie Parczewskim została szczegółowo opisana oraz przeanalizowana w „Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Parczewskim na lata 2026-2031”.

Program skonstruowany został zgodnie z wytycznymi zawartymi w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 przyjętego Uchwałą Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 roku (M.P. z 2023 r., poz. 1232), który zawiera działania powstrzymujące sprawców i prowadzące do zakończenia przemocy domowej.

I. Podstawa prawna programu

Powiatowy Program Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc Domową opracowany został w odniesieniu do następujących aktów prawnych:

- 1) Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673);
- 2) Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107 z późn. zm.);
- 3) Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (.Dz. U. 2023 r. poz. 1163);
- 4) Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (.Dz. U. z 2023 r. poz. 1166);
- 5) Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1164);
- 6) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870);
- 7) Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 przyjęty Uchwałą Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 roku (M.P. z 2023 r., poz. 1232);
- 8) Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Parczewskim na lata 2026-2031.

II. Definicja przemocy domowej w aspekcie prawnym

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673) przemoc domowa – należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszającej jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę;
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

III. Założenia programu

Program dla osób stosujących przemoc domową ma charakter korekcyjno-edukacyjny. W części edukacyjnej Program koncentruje się na przekazaniu szeroko pojętej wiedzy na temat zjawiska przemocy, zachowań agresywnych, uzależnienia od alkoholu, prawidłowych relacji w rodzinie, postaw rodzicielskich, komunikacji interpersonalnej, asertywnych zachowań, radzenia sobie ze stresem, zastępowania zachowań agresywnych zachowaniami akceptowanymi społecznie.

Część korekcyjna ukierunkowana jest na zdobycie praktycznych umiejętności niestosowania przemocy, radzenia sobie ze złością, trening umiejętności prospołecznych i asertywności, umiejętność rozpoznawania u siebie wyzwalaczy agresji i zastępowania jej zachowaniami społecznie akceptowanymi oraz naukę konstruktywnego rozwiązywania konfliktów i korzystania ze wsparcia społecznego.

Wszelkie działania zawarte w niniejszym programie wobec sprawcy przyjmują jako najwyższy priorytet zasadę ochrony bezpieczeństwa, autonomii i dobra osób krzywdzonych przez osobę stosującą przemoc. Zakłada się, że bezpośrednie oddziaływania na sprawców przemocy podczas realizacji programu pozytywnie wpłyną na faktyczną zmianę postaw i zachowań agresorów stosujących przemoc wobec najbliższych osób, a rezultacie powstrzymają i zakończą przemoc oraz zwiększą poczucie odpowiedzialności sprawców za własne czyny.

Przyczyny stosowania i podlegania przemocy są warunkowane przez czynniki psychologiczne, biologiczne oraz socjologiczne. Występowaniu przemocy sprzyjają szczególnie:

- obowiązujące normy kulturowe i społeczne, m.in. przekonanie o prawie do dominacji (zarówno rodziców nad dzieckiem, jak i mężczyzn nad kobietami), nadal istniejące społeczne przyzwolenie na bicie dzieci, hierarchiczny i autorytarny model rodziny, silne normy dotyczące prywatności, stereotypowe wzorce męskości;
- nadużywanie alkoholu – ryzykowne picie czy uzależnienie do alkoholu – alkohol poprzez osłabienie mechanizmów kontroli zachowania toruje drogę przemocy;
- podeszły wiek – wzajemna zależność członków rodziny, dzielenie wspólnego mieszkania (domu), fizyczne i psychiczne obciążenie opiekuna, izolacja społeczna rodziny, złe warunki socjalno-ekonomiczne;
- niepełnosprawność – może stanowić czynnik ryzyka, ponieważ nad osobą niepełnosprawną ewentualny sprawca ma ewidentną przewagę, a osoby te są często zdane na opiekę rodziny;
- zła sytuacja socjalno-ekonomiczna rodziny –bezrobocie, kłopoty finansowe, mieszkaniowe, czy zdrowotne;
- dziedziczenie wzorca przemocy – dzieci wychowujące się w rodzinach, w których krzywdzi się bliskich mają częściej tendencję do stosowania bądź podlegania przemocy w życiu dorosłym;
- predyspozycje osobowościowe – nieumiejętność radzenia sobie z napięciem, złością i niekontrolowaną agresją;
- zaburzenia psychiczne wywołane stanem chorobowym, bądź doświadczeniami kryzysu psychicznego.

IV. Diagnoza problemu przemocy w Powiecie Parczewskim

Przemoc domowa jest problemem złożonym, o którym trudno się rozmawia, i który jeszcze trudniej badać. Jednakże można spróbować oszacować skalę problemu przemocy domowej na podstawie danych. Poniżej przedstawione są dane statystyczne uzyskane od podmiotów działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, obrazujące zakres problemu przemocy domowej na terenie powiatu parczewskiego.

Dane pozwalające na szacowanie skali zjawiska przemocy domowej są gromadzone przez różne instytucje i służby, które ustawowo podejmują działania w obszarze przeciwdziałania przemocy. Głównie są to dane pochodzące z interwencji przeprowadzonych przez organy ścigania i najczęściej obejmują informacje o interwencjach domowych, wszczętych procedurach „Niebieskiej Karty” oraz postępowaniach w związku z przestępstwami

związanymi z przemocą domową. Kolejnym źródłem danych są informacje uzyskane od zespołów interdyscyplinarnych obejmujące informacje o ilości prowadzonych procedur NK, ilości osób objętych pomocą, informacje z ośrodków pomocy społecznej oraz instytucji udzielających pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej, w tym ośrodka specjalistycznego poradnictwa rodzinnego i interwencji kryzysowej.

Skalę zjawiska przemocy w rodzinie w Powiecie Parczewskim przedstawiają dane w poniższych tabelach dotyczące podejmowanych działań przez Ośrodki Pomocy Społecznej, Gminne Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komendę Powiatową Policji w Parczewie, Prokuraturę Rejonową w Parczewie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Parczewie, Ośrodek Specjalistycznego Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej w Parczewie, placówki oświatowe. Zebrane dane prezentują skalę zjawiska przemocy domowej na przestrzeni lat 2022-2025.

Na terenie Powiatu Parczewskiego prowadzone są działania nakierowane na ochronę osób doznających przemocy domowej. Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Parczewskiego przyznają świadczenia z powodu występowania przemocy domowej.

Tabela Nr 1

LICZBA PRYZNANYCH ŚWIADCZEŃ, GDZIE JEDNYM Z POWODÓW BYŁA PRZEMOC			
2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
24	5	10	9

Źródło: dane MOPS/GOPS z terenu Powiatu Parczewskiego

Każda Gmina powołała na swoim terenie Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

Tabela Nr 2

LICZBA POSIEDZEŃ ZESPOŁÓW INTERDYSCYPLINARNYCH ds. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ			
2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
26	31	55	55
LICZBA PRZYPADKÓW PRZEMOCY DOMOWEJ, KTÓRYMI ZAJMOWAŁY SIĘ ZI			
2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
99	90	97	99

Źródło: dane MOPS/GOPS z terenu Powiatu Parczewskiego

Tabela Nr 3

IŁOŚĆ GRUP ROBOCZYCH POWOŁANYCH DLA INDYWIDUALNYCH PRZYPADKÓW			
2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
89	111	95	87

Źródło: dane MOPS/GOPS z terenu Powiatu Parczewskiego

Tabela Nr 4

LICZBA ZAŁOŻONYCH NIEBIESKICH KART			
2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
79	75	90	90
W TYM PRZESZKOCZONYCH			
2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
68	58	62	67
PRACOWNIKÓW POMOCY SPOŁECZNEJ			
2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
10	13	19	17
PRACOWNIKÓW SŁUŻBY ZDROWIA			
2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
0	0	3	1
PRACOWNIKÓW SYSTEMU EDUKACJI			
2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
1	2	2	2
INNE PODMIOTY			
2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
0	2	4	3
LICZBA NIEBIESKICH KART ZAMKNIĘTYCH			
2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
75	65	70	42

Źródło: dane MOPS/GOPS z terenu Powiatu Parczewskiego

Instytucje pomocy społecznej z terenu Powiatu Parczewskiego zgłaszały na policję i do prokuratury zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa oraz kierowano wnioski do Sądu o wgląd w sytuację rodziny z powodu podejrzenia stosowania przemocy. Ponadto udzielano porad oraz indywidualnego wsparcia dla rodziców wychowujących dziecko z problemami.

Tabela Nr 5

ILOŚĆ ZAWIADOMIEŃ O MOŻLIWOŚCI POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA SKIEROWANYCH NA POLICJĘ LUB PROKURATURĘ			
2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
16	7	10	8

Źródło: dane MOPS/GOPS z terenu Powiatu Parczewskiego

Tabela Nr 6

ILOŚĆ WNIOSKÓW SKIEROWANYCH DO SĄDU O WGLĄD SYTUACJĘ RODZINY Z POWODU PODEJRZENIA STOSOWANIA PRZEMOCY			
2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
12	14	12	12

Tabela Nr 7

LICZBA UDZIELONYCH PORAD ORAZ INDYWIDUALNEGO WSPARCIA DLA RODZICÓW WYCHOWUJĄCYCH DZIECKO Z PROBLEMAMI			
2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
89	111	140	89

Źródło: dane MOPS/GOPS z terenu Powiatu Parczewskiego

Każda Gmina powołała na swoim terenie Miejską/Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która obejmuje pomocą osoby uzależnione od alkoholu stosujące przemoc domową w formie pomocy terapeutycznej i specjalistycznej rehabilitacji.

Tabela Nr 8

LICZBA OSÓB UZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU STOSUJĄCYCH PRZEMOC, KTÓRE SKORZYSTAŁY Z POMOCY TERAPEUTYCZNEJ I REHABILITACJI DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU			
2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
14	8	8	15
LICZBA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE SKIEROWANYCH NA BADANIA BIEGŁYCH SĄDOWYCH W CELU WYDANIA OPINII W PRZEDMIOCIE UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU			
2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
20	7	34	19
ILOŚĆ KIEROWANYCH DO SĄDU WNIOSEKÓW O WSZCZĘCIE POSTĘPOWANIA			
2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
42	3	28	6

Źródło: dane MOPS/GOPS z terenu Powiatu Parczewskiego

Ośrodek Specjalistycznego Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej w Parczewie prowadzi poradnictwo medyczne, psychologiczne, prawne, socjalne, zawodowe i rodzinne.

Tabela Nr 9

LICZBA OSÓB DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ - OBJĘTYCH POMOCĄ			
2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025
24	20	18	15
LICZBA OSÓB OBJĘTYCH PORADNICTWEM ORAZ LICZBA PORAD			
2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
24	20	18	15
Poradnictwo psychologiczne: 10	Poradnictwo psychologiczne: 9	Poradnictwo psychologiczne: 18	Poradnictwo psychologiczne: 6
Poradnictwo prawne: 18	Poradnictwo prawne: 17	Poradnictwo prawne: 13	Poradnictwo prawne: 10

LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z WOLNYCH CAŁODOBOWYCH MIEJSC DOSTĘPNYCH W OIK			
2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
0	0	0	0

Źródło: dane Ośrodka Specjalistycznego Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej w Parczewie

Placówki Oświatowe z terenu Powiatu Parczewskiego prowadzą poradnictwo i rozmowy psychologiczno-pedagogiczne wspierające uczniów i rodziców w zakresie zjawiska przemocy oraz udzielają indywidualnego wsparcia rodzicom. Dzieci z rodzin, w których występuje przemoc domowa są obejmowane pomocą i wsparciem pedagoga szkolnego.

Tabela Nr 10

LICZBA UDZIELONYCH PORAD UCZNIOM I RODZICOM			
2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
Uczniom: 133 Rodzicom:40	Uczniom: 299 Rodzicom:71	Uczniom: 121 Rodzicom:66	Uczniom: 191 Rodzicom:93
LICZBA DZIECI Z RODZIN, W KTÓRYCH WYSTĘPUJE PRZEMOC OBJĘTA POMOCĄ I WSPARCIEM PEDAGOGA SZKOLNEGO			
2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
16	9	6	6

Źródło: dane uzyskane z Placówek Oświatowych z terenu Powiatu Parczewskiego.

Komenda Powiatowa Policji w Parczewie oraz Prokuratura Rejonowa w Parczewie podejmuje działania nakierowane na ochronę osób doznających przemocy domowej.

Tabela Nr 11

LICZBA INTERWENCJI POLICJI ZWIĄZANYCH Z PRZEMOCĄ DOMOWĄ – WEZWAŃ DO TZW. AWANTUR DOMOWYCH			
2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
387	386	407	310
LICZBA PRZYPADKÓW ZAKOŃCZONA ODIZOLOWANIEM OSOBY AGRESYWNEJ STOSUJĄCEJ PRZEMOC			
2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
19	17	50	44
LICZBA INTERWENCJI ZAKOŃCZONA WSZCZĘCIEM PROCEDURY NIEBIESKIEJ KARTY			
2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
36	22	59	56
LICZBA PRZYPADKÓW INTERWENCJI ZAKOŃCZONYCH ZŁOŻENIEM DONIENIENIA O PRZESTĘPSTWIE			
2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
33	42	26	56

LICZBA ZŁOŻONYCH DONIESIEŃ O PRZESTĘPSTWIE Z ART. 207KK W SPRAWIE O ZNĘCANIE FIZYCZNE LUB PSYCHICZNE			
2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
35	10	64	56
LICZBA INTEREWENCJI ZAKOŃCZONYCH PRZEWIEZENIEM DZIECKA W BEZPIECZNE MIEJSCE			
2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
4	0	0	0
LICZBA DZIECI PRZESŁUCHANYCH W PRZYJAZNYCH POKOJACH			
2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
0	0	0	0
LICZBA OSÓB DOROSŁYCH PRZESŁUCHANYCH W PRZYJAZNYCH POKOJACH			
2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
0	19	0	0
LICZBA PRZYPADKÓW, W KTÓRYCH UMORZONO POSTĘPOWANIE			
2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
15	0	24	13
LICZBA ODMÓW PRZYJĘCIA DONIESIEŃ O PRZESTĘPSTWIE Z ART. 207 KK			
2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
26	9	7	0

Źródło: dane uzyskane z Komendy Powiatowej Policji w Parczewie

Tabela Nr 12

LICZBA ZŁOŻONYCH DONIESIEŃ O PRZESTĘPSTWIE Z ART. 207 KK			
2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
63	53	87	55
LICZBA PRZYPADKÓW, W KTÓRYCH ODMÓWIONO PODJĘCIA DOCHODZENIA			
2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
30	11	5	4
LICZBA PRZYPADKÓW, W KTÓRYCH UMORZONO POSTĘPOWANIE			
2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
13	11	31	19
LICZBA POSTĘPOWAŃ KARNYCH Z ART. 207 KK ZKOŃCZONYCH WNIESIENIEM AKTU OSKARŻENIA DO SĄDU			
2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
16	19	33	23
LICZBA SPRAW Z ZASTOSOWANIEM TYMCZASOWEGO ARESZTOWANIA SPRAWCY Z ART. 207KK			
2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
9	10	12	6

LICZBA SPRAW Z ZASTOSOWANIEM DOZORU POLICJI WOBEC SPRAWCY PRZEMOCY – ART. 207KK			
2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
2	15	16	3
LICZBA SPRAW Z ZASTOSOWANIEM DOZORU POLICJI Z JEDNOCZESNYM ZOBOWIĄZANIEM DO POWSTRZYMANIA SIĘ OD KONTAKTU Z POKRZYWDZONYM – Z ART. 207 KK			
2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
11	13	16	19
LICZBA SPRAW Z ZASTOSOWANIEM DOZORU POLICJI POD WARUNKIEM OPUSZCZENIA LOKALU ZAJMOWANEGO Z POKRZYWDZONYM – ASRT. 207 KK			
2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
9	13	10	0

Źródło: dane uzyskane z Prokuratury Rejonowej w Parczewie

**Oddziaływanie na sprawców przemocy poprzez realizację
programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy domowej:**

Tabela Nr 13

LICZBA OSÓB UCZESTNICZĄCYCH W PROGRAMACH KOREKCYJNO-EDUKACYJNYCH DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ W LATACH 2022-2025 W POWIECIE PARCZEWSKIM			
2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
0	0	8 osób – uczestniczyło 6 osób - ukończyło	0

Źródło: dane PCPR w Parczewie

Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową pełni rolę pomocniczą systemu przeciwdziałania przemocy domowej oraz uzupełnia różne formy interwencji prawnych i administracyjnych podejmowanych wobec sprawców przemocy. Podstawową rangę w przeciwdziałaniu przemocy domowej przypisuje się interwencji karno-administracyjnej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Parczewie w latach 2022 – 2023 nie realizowało Programu korekcyjno-Edukacyjnego dla Sprawców Przemocy Domowej. Powodem takiego stanu rzeczy był brak osób chętnych do uczestnictwa w w/w programie. W latach 2022-2023 PCPR w Parczewie przeprowadziło w ośrodkach pomocy społecznej z terenu powiatu parczewskiego diagnozę, która wykazała brak osób chętnych do udziału w powyższym Programie. Informowano jednak o możliwości zgłaszania na bieżąco chętnych do udziału w programie, celem jego późniejszej realizacji.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Parczewie w okresie od dnia 02 maja 2024 r. do dnia 30 czerwca 2024 r. realizowało Powiatowy Program Korekcyjno – Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc Domową w formie zajęć grupowych i indywidualnych (60 godzin zegarowych dla jednego uczestnika). Uczestnictwo w Programie zadeklarowało 9 osób z terenu powiatu parczewskiego (2 kobiety i 7 mężczyzn) w przedziale wiekowym 27-64 lat. Po wstępnej weryfikacji do Programu nie została zakwalifikowana 1 osoba. Spośród 8 uczestników, którzy zostali zakwalifikowani, w Programie nie uczestniczyły 2 osoby – zrezygnowały z uczestnictwa w trakcie Programu w początkowym okresie jego trwania.

Program ukończyło 6 osób, w tym 1 kobieta i 5 mężczyzn, którzy otrzymali końcowe zaświadczenia potwierdzające ukończenie w/w Programu. W ramach realizacji w/w Programu pozyskano dotację celową z budżetu państwa – Wojewody Lubelskiego **w kwocie 6 000,00 zł tj. po 1 000,00 zł na jednego uczestnika**, który ukończył Program. Powyższe środki finansowe zostały wykorzystane na opłacenie wynagrodzenia dla dwóch trenerów prowadzących Program, którzy w ramach zawartej umowy zlecenia i otrzymanych środków finansowych we własnym zakresie zobowiązani zostali do zorganizowania lokalu, w którym prowadzono zajęcia, zakupu materiałów edukacyjnych oraz biurowych tj. teczki, długopisy, papier, druki kwestionariuszy, jak również zapewnienia uczestnikom napojów (kawy, herbaty, wody) i posiłku (drobnego poczęstunku).

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Parczewie z powodu braku osób chętnych oraz zgłoszeń do uczestnictwa w Programie, nie uzyskało odpowiedniej liczby uczestników tj. grupy 10 osób i tym samym w roku 2025 tutejsze Centrum nie realizowało Programu Korekcyjno-Edukacyjnego dla Sprawców Przemocy Domowej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Parczewie jest zobowiązane do prowadzenia monitoringu zachowań i sytuacji rodzinnej uczestników Powiatowego Programu Korekcyjno – Edukacyjnego dla Osób Stosujących Przemoc Domową przez okres 3 lat po zakończeniu Programu. Na podstawie prowadzonego w 2025 r. monitoringu we współpracy z Miejsko/Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Parczewskiego ustalono, że sytuacja rodzinna 6 uczestników Programu uległa poprawie. Stwierdzono ustanie przemocy domowej oraz poprawę zachowań przemocowych, ponieważ od zakończenia procedury „Niebieskiej Karty” brak jest informacji i zgłoszeń o podejmowanych interwencjach przez Policję w rodzinach uczestników Programu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Parczewie w miesiącu październiku 2025 r. zorganizowało kampanię informacyjną dotyczącą realizacji Programu Korekcyjno – Edukacyjnego dla Osób Stosujących Przemoc Domową, w ramach, której rozpowszechniono materiały informacyjne (plakaty – 12 sztuk i ulotki – 350 szt.) w instytucjach realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej tj. ośrodkach pomocy społecznej z terenu Powiatu Parczewskiego, Powiatowej Komendzie Policji w Parczewie, Prokuraturze

Rejonowej w Parczewie, Ośrodka Specjalistycznym Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej w Parczewie i Sądzie Rejonowym w Radzynie Podlaskim.

Dodatkowo należy stwierdzić, że podejmowane działania interwencyjne, karno-administracyjne przez Komendę Powiatową Policji w Parczewie, Prokuraturę Rejonową w Parczewie i Sądy skutecznie oddziałują na sprawców przemocy domowej.

Biorąc pod uwagę psychologiczne aspekty przemocy, należy przypuszczać, że zjawisko przemocy domowej jest znacznie szersze niż pokazują zgromadzone dane. Duża liczba przypadków przemocy wciąż nie jest zgłaszana. Może to mieć związek między innymi z psychologicznymi aspektami zjawiska przemocy (lęk, wstyd, poczucie bezradności u osób doświadczających przemocy) oraz z ciągłym przeświadczeniem, że przemoc dotyczy tylko spraw poważnych, skutkujących odniesieniem konkretnych obrażeń, najczęściej fizycznych, bądź przeświadczeniem o nieskuteczności działań podejmowanych przez organy ścigania, wymiar sprawiedliwości i instytucje niosące pomoc.

Wykazane dane zamieszczone w powyższych tabelach potwierdzają występowanie przemocy domowej na terenie Powiatu Parczewskiego. Zasadne jest podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych skierowanych do osób stosujących przemoc domową.

Przedstawione dane liczbowe potwierdzają, że przemoc domowa jest zjawiskiem ciągle nam towarzyszącym. Zapewne nie jesteśmy w stanie całkowicie zapobiec problemowi przemocy, ale można zmniejszyć jej rozmiary poprzez podejmowanie interdyscyplinarnych działań przez organy ścigania, wymiar sprawiedliwości, pomoc społeczną, oświatę, ochronę zdrowia, gdyż każda z tych instytucji dysponuje innymi narzędziami i tylko poprzez połączenie sił możliwym jest skuteczne przeciwdziałanie przemocy domowej.

V. Cel główny i cele szczegółowe programu

Program korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową opracowany dla Powiatu Parczewskiego na lata 2026-2031 wpisuje się w lokalny system przeciwdziałania przemocy domowej. Dokument ten jest planem działań naprawczych i zapobiegawczych nakierowanych bezpośrednio na pracę z osobą stosującą przemoc domową.

Cel główny programu:

Ograniczanie zjawiska przemocy domowej na terenie Powiatu Parczewskiego poprzez powstrzymanie sprawców przed jej stosowaniem w wyniku oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

Szczegółowe cele Programu są tożsame z opisanymi w § 2 Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz. U. z 2023 r. poz. 1163).

Cele szczegółowe:

- zmiana przekonań odbiorców programów korekcyjno – edukacyjnych dotyczących stosowania przemocy domowej,
- powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy,
- rozwijanie umiejętności samokontroli i współżycia, w tym bardziej efektywne radzenie sobie z emocjami, w tym złością lub poczuciem krzywdy w sytuacjach trudnych ,
- zmniejszenie przez uczestników programu skali zachowań opartych na sile i przemocy,
- wzrost świadomości na temat zjawiska przemocy domowej i konsekwencji jej stosowania,
- poszerzenie katalogu zachowań osób stosujących przemoc domową o zachowania alternatywne do krzywdzących w celu budowania relacji interpersonalnych opartych na poszanowaniu domowników i postawie partnerskiej,
- kształtowanie umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez użycia przemocy domowej,
- uznanie przez osobę stosującą przemoc domową swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy,
- uzyskanie informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

VI. Zakładane efekty programu

- 1) Zakończenie stosowania przemocy w rodzinie przez uczestników objętych działaniami programu;
- 2) powstrzymanie się od picia alkoholu;
- 3) korekta zachowań agresywnych na asertywne;
- 4) uświadomienie sprawcy czym jest przemoc;
- 5) nabycie umiejętności partnerskiego współdziałania w rodzinie;
- 6) korzystania z pomocy innych;
- 7) nabycie umiejętności konstruktywnego wyrażania uczuć.

VII. Realizatorzy Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową

Koordynatorem Programu korekcyjno edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową na terenie Powiatu Parczewskiego na lata 2026-2031 jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Parczewie, które przy jego realizacji współpracować będzie z Komendą Powiatową Policji w Parczewie, Miejskimi i Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej, kuratorami i sędziami Sądu Rejonowego, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, placówkami oświatowymi oraz organizacjami pozarządowymi z terenu powiatu parczewskiego. Aby zrealizować wszystkie założenia programowe zadanie zostanie zlecone w formie oferty cenowej.

Ponadto zadania związane z realizacją programu dla Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Parczewie obejmują:

- a) nadzór nad realizacją programu zgodnie z założonymi celami i działaniami nakierowanymi na osiągnięcie zakładanych rezultatów;
- b) rekrutację uczestników programu;
- c) obsługę finansową programu;
- d) monitoring programu;
- e) pozyskiwanie partnerów w realizacji programu i współpracę z nimi.

VIII. Partnerzy programu

Partnerami w realizacji programu wraz z Centrum, w szczególności w zakresie rekrutacji i monitoringu będą przede wszystkim:

- Sądy Rejonowe właściwe dla miejsca zamieszkania poszczególnych mieszkańców z terenu powiatu parczewskiego;
- Zespoły interdyscyplinarne z terenu powiatu parczewskiego;
- Miejskie/Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej z powiatu parczewskiego;
- Powiatowa Komenda Policji w Parczewie;
- Miejskie/Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej (Oddział Psychiatryczny z Pododdziałem Leczenia Uzależnień).

Prawidłowa współpraca, odpowiednie zaangażowanie w/w instytucji pozwoli na większą skuteczność i efektywność oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych.

IX. Kwalifikacje osób prowadzących program korekcyjno-edukacyjne

Oddziaływania korekcyjno-edukacyjne zgodnie z § 6 Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową będą prowadzone przez osoby, które:

- 1) posiadają wykształcenie wyższe na kierunku praca socjalna, pedagogika, pedagogika specjalna, nauki o rodzinie, politologia, politologia i nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo – wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej lub
- 2) posiadające tytuł zawodowy magistra na kierunku:
 - a) psychologia, praca socjalna, pedagogika specjalna, nauki o rodzinie, politologia, politologia i nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej lub
 - b) innym, uzupełnionym studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki lub resocjalizacji

- 3) będące terapeutami lub psychoterapeutami,
- 4) posiadają udokumentowany co najmniej 3 – letni staż pracy w instytucjach lub innych podmiotach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej,
- 5) posiadają zaświadczenie o ukończeniu szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w wymiarze co najmniej 100 godzin, w tym w wymiarze 50 godzin w zakresie pracy z osobami stosującymi przemoc domową.

W miarę możliwości oddziaływania prowadzone będą przez kobietę i mężczyznę, co ma na celu pokazanie w trakcie realizowanych zajęć relacji osób odmiennych płci opartych o szacunek, zaufanie, partnerstwo i czystą komunikację/porozumienie bez przemocy. Ponadto system normatywny sprawcy często eliminuje z założenia w kontaktach z innym mężczyzną zachowania przemocowe. Z kolei obecność kobiety umożliwia przekazanie osobie stosującej przemoc w asertywny i obiektywny sposób tych emocji, przeżyć i analizy sytuacji, które towarzyszą kobiecie w związku z doświadczaniem agresji.

Do zadań osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy należeć będzie w szczególności:

- indywidualna diagnoza osoby rekrutowanej kwalifikująca do Programu, zawierająca w szczególności rozpoznanie sytuacji rodzinnej oraz poszerzoną analizę zachowań przemocowych;
- podpisanie z uczestnikiem kontraktu zobowiązującego go do zaprzestania stosowania przemocy, systematycznego uczęszczania na spotkania zaplanowane w ramach Programu oraz opracowania tzw. planu bezpieczeństwa umożliwiającego przewidywanie konfliktu i zachowań agresywnych oraz korygowanie własnych zachowań w tych sytuacjach;
- zebranie od wszystkich uczestników zgody na przetwarzanie danych osobowych w związku z udziałem w Programie;
- opracowanie w konsultacji z koordynatorem harmonogramu spotkań grupowych i przekazanie go uczestnikom Programu;
- prowadzenie list obecności zarówno ze spotkań indywidualnych, jak i grupowych oraz bieżący kontakt z uczestnikami Programu;
- nawiązanie i utrzymywanie w czasie realizacji edycji Programu kontaktu z członkami rodziny uczestników, w szczególności z osobami doznającymi przemocy;
- przeprowadzenie ankiet ex ante i ex post z uczestnikami poszczególnych edycji Programu badających stan wiedzy i umiejętności w kwestii radzenia sobie z opanowaniem zachowań przemocowych;
- przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej z uczestnikami edycji Programu konfrontującej oczekiwania uczestnika z faktycznie otrzymanym wsparciem w ramach realizowanych działań;
- przekazania koordynatorowi całej zgromadzonej w trakcie edycji Programu, dokumentacji dotyczącej uczestników oraz prowadzonych działań.

X. Adresaci programu

Program adresowany jest do dorosłych mieszkańców Powiatu Parczewskiego stosujących przemoc domową, w tym w szczególności:

- osób, które same zgłaszają się do uczestnictwa w programie lub zostaną skierowane przez Zespoły Interdyscyplinarne, pracowników socjalnych, sąd, kuratorów sądowych, terapeutów ośrodków/punktów interwencji kryzysowej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych lub inne osoby, które powzięły wiadomość o stosowaniu przez nich przemocy wobec bliskich,
- osób skazanych za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie,
- osób wobec, których sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary, zobowiązując je do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno – edukacyjnych,
- osób uzależnionych od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych po zakończonym programie psychoterapii uzależnień;
- osób, które mają ograniczoną władzę rodzicielską lub są jej pozbawione w wyniku zaniedbań i nie wypełniają funkcji rodzicielskich,
- osób z wniosku prokuratora z art. 335 § 1 k.p.k (o wydanie wyroku skazującego w zaproponowanym kształcie bez przeprowadzenia rozprawy oraz wniosku oskarżonego z art. 387 § 1 k.p.k (o wydanie wyroku skazującego na rozprawie, bez przeprowadzenia postępowania dowodowego),
- osób, które w wyniku innych okoliczności zgłoszą się do uczestnictwa w programie korekcyjno – edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową.

XI. Rekrutacja do programu

Obligatoryjnym warunkiem przyjęcia osoby do Programu jest uznanie przez nią faktu stosowania przemocy wśród najbliższych. Osoby, które mają rozpoznane uzależnienie od alkoholu lub narkotyków bądź innych substancji, powinny w pierwszej kolejności przejść terapię leczenia uzależnienia. Do Programu mogą przystąpić osoby po zakończonym programie psychoterapii uzależnień. Osoby przystępujące do Programu będą podpisywały kontrakt określający reguły uczestnictwa. Wymagana będzie od nich systematyczna obecność na zajęciach oraz zachowanie zgodne z zasadami współżycia społecznego, a także zobowiązanie do powstrzymywania się od przemocowych zachowań i postaw w kontaktach z członkami rodziny. O zakończeniu Programu stanowić będzie ukończenie minimum 75% ogólnej liczby godzin przewidzianych w Programie. W przypadku gdy uczestnik nie ukończy Programu, ale jego frekwencja wynosić będzie minimum 50%, uznanym zostanie, że uczestniczył w Programie.

Rekrutacja do Programu prowadzona będzie w ramach poszczególnych jego edycji. W jednej edycji Programu będzie brało udział, nie więcej niż 10-15 osób. Liczba przeprowadzanych edycji będzie zależeć przede wszystkim od zainteresowania Programem oraz możliwości pozyskania środków finansowych na realizację działań. Osoby stosujące przemoc decydujące się na udział w Programie lub skierowane przez Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej lub inne instytucje stykające się z osobami stosującymi przemoc, nie będą ponosiły z tego tytułu żadnej odpłatności.

W przypadku większej niż planowana liczba osób gotowych do udziału w Programie, będzie tworzona lista kandydatów na kolejną edycję. Realizacja poszczególnych edycji Programu odbywać się będzie w systemie zamkniętym, nie przewiduje się dołączania kolejnych uczestników w trakcie realizacji cyklu zajęć. W wyjątkowych przypadkach, kiedy wykreślenie osoby z listy uczestników nastąpiło w niedługim czasie po rozpoczęciu edycji, będzie możliwe przyjęcie kolejnej osoby. Decyzję w tej kwestii podejmować będą osoby prowadzące działania korekcyjno-edukacyjne w porozumieniu z koordynatorem, przy uwzględnieniu zrealizowanych do tego momentu godzin zajęć. Ponieważ uczestnictwo w Programach sprawców rzadko rozpoczyna się od spontanicznego szukania pomocy w wychodzeniu z sytuacji kryzysowej przez samego kandydata, podkreślić należy, że pozyskanie uczestników do Programu stanowi poważne wyzwanie.

Równolegle z poszukiwaniem kandydatów niezbędna będzie kampania informacyjna na temat planowanych działań. Ponadto istotną rolę przypisuje się też różnym formom motywacji i nacisku, a nawet presji administracyjnosądowej przez podmioty uprawnione do narzucania udziału w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych osobom stosującym przemoc. Dlatego też etap rekrutacji będzie wymagał nawiązania współpracy z instytucjami i podmiotami stykającymi się w ramach swojej działalności z osobami stosującymi przemoc. Wymienić tu można m.in. sądy, prokuraturę, kuratorów, zespoły interdyscyplinarne, komisje ds. rozwiązywania problemów alkoholowych, organizacje pozarządowe statutowo związane ze wsparciem osób uzależnionych.

Przewiduje się każdorazowo przed rozpoczęciem edycji Programu wysyłanie do w/w. podmiotów pism informujących o planowanych działaniach, bądź kontakt telefoniczny w sprawie.

XII. Czas i miejsce realizacji programu

Program realizowany będzie w latach 2026-2031 w kilku edycjach. Działania w ramach poszczególnych edycji będą się każdorazowo zamykać w danym roku kalendarzowym oraz czas trwania programu może być zróżnicowany i wynosi od 1 miesiąca do 12 miesięcy (w zależności od liczby realizowanych edycji programu w danym roku).

Zajęcia prowadzone w ramach Programu będą miały formę spotkań indywidualnych i grupowych (minimum 60 godzin zegarowych dla uczestnika, a przerwy pomiędzy zajęciami nie mogą być dłuższe niż 1 tydzień dopuszcza się wyjątek od tej zasady w sytuacji wystąpienia dni świątecznych/ wolnych od pracy). Zajęcia grupowe zostaną poprzedzone konsultacjami indywidualnymi, podczas których uczestnik zostanie zapoznany z celami i przebiegiem Programu. Prowadzący z kolei rozezna się co do sytuacji rodzinnej, zawodowej i prawnej sprawcy oraz przeprowadzi diagnozę wstępną. Spotkanie indywidualne będzie mogło odbyć się pomiędzy zajęciami grupowymi w przypadku, gdy uczestnik przystąpił do Programu - w trakcie jego trwania. Zajęcia dla uczestników prowadzone będą co najmniej jeden raz w tygodniu przez 2 godziny zegarowe.

Spotkania będą odbywać się w miejscach wskazanych bądź zaakceptowanych przez koordynatora Programu z uwzględnieniem zasady, że ich realizacja będzie odbywała się poza godzinami udzielania ewentualnej pomocy interwencyjnej osobom doznającym przemocy domowej. Miejsce realizacji programu będzie spełniać standardy bezpieczeństwa oraz zapewniać intymne warunki do pracy terapeutyczno-korekcyjnej.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach Program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową może być prowadzony z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość.

XIII. Kwalifikowanie uczestników programu

Kwalifikowanie uczestników do programu korekcyjno-edukacyjnego zostanie poprzedzone diagnozą wstępną, której wynikiem będzie podpisanie kontraktu, określającego zasady współpracy w ramach prowadzonych zajęć, a następnie zostanie przeprowadzona diagnoza pogłębiona każdego z uczestników programu.

1) Diagnoza wstępna:

Obejme wstępne rozpoznanie w ramach 1-2 spotkań indywidualnych na początku realizacji programu, w celu określenia motywacji uczestnika do zmiany wraz z oszacowaniem potencjału do ukończenia programu i realizacji jego założeń.

Założenia ogólne diagnozy wstępnej:

- uzyskanie informacji o funkcjonowaniu sprawcy przemocy i jego sytuacji życiowej;
- określenie zasobów psychicznych, społecznych i ekonomicznych radzenia sobie;
- pozyskanie informacji na temat specyfiki przemocy, której był sprawcą.

Diagnoza będzie udokumentowana pisemnie, z uwzględnieniem w niej następujących zagadnień:

- rzeczywiste uwarunkowania skierowania do programu (tryb dobrowolny/nakazowy, okoliczności skierowania),
- określenie czy uczestnik jest uzależniony od substancji psychoaktywnych (osoby stosujące przemoc, u których rozpoznawane jest uzależnienie od alkoholu lub innych substancji, muszą posiadać zaświadczenie o zakończonym programie psychoterapii uzależnień),
- określenie, czy uczestnik programu aktualnie stosuje przemoc,
- typowe formy i okoliczności stosowania przemocy, rodzaj przemocy, najgroźniejsze epizody, w jaki sposób sytuacje były rozwiązywane;
- aktualna sytuacja rodzinna i zawodowa oraz prawna (np. postanowienia w sprawach dot. spraw rodzinnych, karnych, w tym związanych ze stosowaniem przemocy, zobowiązanie do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym i in.);
- określenie motywacji do uczestnictwa w programie i do zmiany z uwzględnieniem siły motywacji itp.;
- cechy osobiste istotne dla pracy korekcyjnej (oszacowane na podstawie metod diagnostycznych w postaci testów osobowości, temperamentu etc.)

2) Kontrakt określający reguły uczestnictwa w Programie:

Kontrakt z uczestnikiem programu jest dokumentem określającym zasady udziału w programie i będzie sporządzany po przeprowadzeniu diagnozy wstępnej. Podpisanie kontraktu przez uczestnika oznacza, że akceptuje on założenia udziału w programie, ale także zobowiązuje się do dołożenia wszelkich starań do jego ukończenia i zmiany zachowań przemocowych. Koniecznym elementem kontraktu będzie uzyskanie zgody uczestnika na przetwarzanie danych osobowych z uwagi na:

- konieczność wymiany informacji między instytucjami zajmującymi się pomaganiem rodzinie uczestnika programu;
- kontakt osób prowadzących program z rodziną (ofiarami przemocy) uczestnika;
- monitoring efektywności wdrażanych oddziaływań np. w postaci funkcjonowania uczestnika w relacjach rodzinnych po zakończeniu uczestnictwa w programie – do 3 lat po zakończeniu zajęć.

Kontrakt z uczestnikiem będzie zawierał reguły uczestnictwa w programie obejmujące w szczególności:

- formalne wymogi dotyczące systematycznej obecności w zajęciach,
- obowiązek bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego,
- zasady zachowania w trakcie uczestnictwa w zajęciach,
- zobowiązanie do powstrzymywania się od przemocowych zachowań i postaw w kontaktach z członkami rodziny i z innymi osobami;
- wymóg uznania osobistej odpowiedzialności za fakty stosowania przemocy w rodzinie,

- zobowiązanie do powstrzymywania się od spożywania alkoholu i zażywania substancji psychoaktywnych,
- w przypadku osób, których uczestnictwo związane jest decyzją sądu ograniczającą wolność osobistą, kontrakt powinien przewidywać sankcje za uchylenie się od udziału w programie,
- jeśli uczestnictwo wynika z osobistej decyzji, fakt ten powinien być objęty tajemnicą, z wyłączeniem możliwości informowania instytucji i organizacji, które skierowały do programu oraz członków rodziny.

W trakcie realizacji Programu, w którym wezmą udział osoby aktualnie kontaktujące się z członkami własnej rodziny, okresowo będą pozyskiwane informacje o rzeczywistej sytuacji w rodzinie w zakresie związanym z przeciwdziałaniem przemocy (monitorowanie zachowań i sytuacji rodzinnych), zgodnie z zapisami kontraktu.

3) Diagnoza pogłębiona

Pogłębiona diagnoza dokonywana będzie po ok. 20–30 godzinach uczestnictwa osoby w działaniach wobec osób wymagających profesjonalnych oddziaływań terapeutycznych. Diagnoza pogłębiona również będzie dokumentowana w formie pisemnej.

XIV. Rodzaje i organizacja działań korekcyjnych

W realizowanym Programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową uwzględnione zostaną następujące elementy:

- psychoedukacja na temat zjawiska przemocy, emocji poprzedzających epizody przemocy, z uwzględnieniem cykli przemocowych, radzenia sobie z emocjami, emocji ofiary i sprawcy;
- edukacja na temat kulturowo-obyczajowych zjawisk wspierających i przeciwstawiających się przemocy oraz konfrontowanie ze stereotypami promującymi przemoc;
- promowanie wartości i idei wspierających godność i szacunek do innych, dobro rodziny, równość płci oraz prawa kobiet i dzieci;
- nauka odpowiedzialności za osobiste decyzje i działania;
- stosowanie procedur behawioralno-poznawczych w celu korygowania postaw i zachowań związanych z przemocą;
- nabywanie kompetencji w obszarze konstruktywnej komunikacji interpersonalnej;
- nauka samokontroli;
- gotowość ochrony słabszych.

Wśród etapów realizacji Programu wymienić można w szczególności:

- Etap I – przeprowadzenie diagnozy wstępnej, która obejmie indywidualne spotkanie uczestnika Programu z osobą prowadzącą;
- Etap II – podpisanie przez uczestnika kontraktu określającego reguły uczestnictwa w Programie;
- Etap III – organizacja grupowych zajęć korekcyjno-edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej;
- Etap IV – przeprowadzenie diagnozy pogłębionej podczas indywidualnych spotkań z uczestnikiem w trakcie realizacji Programu.

Wszelkie działania podejmowane przy realizacji Programu będą dokumentowane na każdym etapie pracy realizatorów tj.:

- wstępnej rekrutacji;
- wstępnej diagnozy uczestników programu;
- zawarcia kontraktu z uczestnikiem programu (kontrakt, zgoda na przetwarzanie danych itp);
- prowadzenia diagnozy pogłębionej;
- w trakcie realizacji zajęć (plan terapeutyczny, listy obecności uczestników, dziennik realizacji zajęć);
- w trakcie częściowej i końcowej ewaluacji programu (anonimowe ankiety ewaluacyjne);
- na etapie monitoringu programu (sprawozdania, wnioski, notatki, zebrane dokumenty, podsumowania).

Program może być realizowany przez różne sposoby i metody między innymi poprzez:

- zajęcia warsztatowe;
- ćwiczenia, dyskusje, wykłady;
- wizualizacje, psychodrama, odgrywanie scenek;
- treningi asertywności;
- zajęcia psychoedukacyjne;
- projekcje filmów edukacyjnych;
- spotkania z przedstawicielami organów ścigania;
- autodiagnoza na bazie psychotestów;
- analiza indywidualnych przypadków;
- diagnostyka osobowości;
- porady rodzinno-wychowawcze;
- elementy psychoterapii indywidualnej;
- metody aktywizujące

XV. Finansowanie programu

Zgodnie z art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 poz. 1673 z późn zm.) opracowanie i realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową stanowi jedno z zadań administracji rządowej realizowanej przez Powiat zatem środki finansowe przeznaczone na realizację i obsługę tego zadania zapewnia budżet państwa w formie dotacji celowej. W związku z tym, realizacja programu uzależniona jest od wysokości środków przekazanych samorządowi powiatowemu z budżetu państwa na ten cel.

XVI. Monitoring zachowań i sytuacji rodzinnych

Przebieg i efekty realizacji Programu objęte zostaną działaniami monitorującymi i ewaluacyjnymi, prowadzonymi przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Parczewie jako koordynatora Programu.

Monitoring co do zmian postaw pomocowych prowadzony jest w trakcie realizacji Programu oraz do 3 lat po jego zakończeniu /raz w roku/ w ramach współpracy z instytucjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej celem sprawdzenia rezultatów uczestnictwa w zajęciach.

Dane do ewaluacji zbierane będą raz w roku w ramach zaplanowanego systemu monitoringu i posłużą ocenie stopnia realizacji założeń Programu. Każda organizacja i instytucja podejmująca działania wynikające z Programu wypełni do dnia 31 marca każdego roku ankietę z jego realizacji. Na podstawie danych uzyskanych od realizatorów Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Parczewie przygotuje każdego roku sprawozdanie z realizacji Programu za rok poprzedni. Roczne sprawozdanie z realizacji Programu przedstawiane będzie Zarządowi Powiatu Parczewskiemu.

XVII. Zagrożenia realizacji Programu

Program Korekcyjno-Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc Domową realizowany przez Powiat Parczewski to ułożony w określonym czasie ciąg działań zmierzających do wybranej, specyficznej grupy odbiorców, wymagający zaangażowania środków rzeczowych, ludzkich i finansowych.

Realizacja założeń programowych wiąże się nierozzerwalnie z ryzykiem wystąpienia zjawisk czy działań, które mogą mieć negatywne skutki dla przebiegu całego programu lub jego poszczególnych części. Najistotniejsze zagrożenia wiążą się z brakiem wystarczającej ilości zewnętrznych środków finansowych od których realizacja programu jest zależna.

Ponadto, zagrożeniem dla programu może być brak dostatecznego zainteresowania adresatów uczestnictwem w jego działaniach. Dlatego bardzo ważnym elementem prowadzenia programu jest ścisła i umiejętna współpraca z partnerami programu, co pozwoli na rzetelne zebranie potrzebnych informacji oraz umożliwi dostosowanie programu do potrzeb uczestników. Kluczem do sukcesu w realizacji programu będzie niewątpliwie świadomość wystąpienia ryzyka i reagowanie przez realizatorów programu na pojawiające się problemy oraz zagrożenia.

W zakresie czynników jednostkowych należy zwrócić uwagę na następujące elementy:

- a) uwarunkowania osobowościowe uczestników (opór przed podjęciem działań zmierzających do niwelowania zachowań agresywnych, strach przed konsekwencjami),
- b) brak lub niska motywacja do zmiany,
- c) brak możliwości uczestniczenia w oddziaływaniach (tryb pracy),
- d) brak wiedzy na temat dostępnych oddziaływań

PODSUMOWANIE

Przemoc domowa jest zjawiskiem wszechobecnym w społeczeństwie. Niezbędne jest więc podejmowanie działań mających na celu powstrzymanie przemocy i zmniejszenie skali tego zjawiska. W tym celu oddziaływania korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc domową będą prowadzone w formie działań psychologicznych, edukacyjnych i socjalizacyjnych, ukierunkowanych na taką zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc, która zmniejszy ryzyko dalszego stosowania przez nie przemocy oraz zwiększy ich zdolność do samokontroli agresywnych zachowań i do konstruktywnego współżycia w rodzinie.

Potrzebę oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc domową rozpowszechniono wśród kuratorów sądowych, policjantów, pracowników ośrodków pomocy społecznej oraz pozostałych członków zespołów interdyscyplinarnych, przeciwdziałających przemocy domowej.

Podejmowanie pracy na rzecz osób stosujących przemoc jest niewątpliwie trudnym zadaniem, wymagającym od osób niosących pomoc nie tylko wiedzy i umiejętności ale także predyspozycji i osobistej gotowości do takiego działania.

Program korekcyjno-edukacyjny jest formą oddziaływania na osoby stosujące przemoc w celu nauczania ich samokontroli, kształtowania u nich postawy partnerstwa i szacunku wobec bliskich oraz odpowiedzialności za popełnione czyny przemocowe. Niejednokrotnie osoby stosujące przemoc w ogóle nie podejmują próby kontrolowania zachowań agresywnych, a odpowiedzialność za ich występowanie przerzucają na ofiary. Niebagatelną rolę w stosowaniu przemocy mogą też odgrywać uwarunkowania biologiczne jak zdeterminowana gwałtowność i intensywność reagowania emocjonalnego, które wymykają się spod kontroli. Powyższe jednak nie usprawiedliwia osób stosujących przemoc i nie znosi z nich odpowiedzialności za krzywdzenie innych.